

MÝTUS STVOŘENÍ

Když ještě nebe a země nebyly utvořeny, když ještě nebylo nahoře ani dole a nebylo vlevo ani vpravo, rozprostíraly se všude jen vody tmavého, bezbřehého, nehybného vodstva *nun*. Ve tmě a tichu plynula věčnost, až se Voda, Temnota, Nekonečno a Skrytost objevily uprostřed tohoto pravodstva. Každá z vlastností nestvořeného světa tu byla v páru jako mužská a ženská, muži jako žáby a ženy v podobách hadů. A tak vzniklo Osmero, čtyři páry prastarých bohů: *Nun* a *Naunet* (to je Voda), *Kuk* a *Kauket* (to je Temnota), *Hehu* a *Hauhet* (to je Nekonečno) a *Amon* a *Amanunet* (to je vše, co je skryté).

Osmero našlo zalíbení v pohybu a svým hemžením utvářelo hmotu uprostřed vodní plochy, kde v neprostupné temnotě vznikl malý ostrůvek mazlavé hlíny, stejně černý jako vodstvo, ze kterého povstával. Najednou se ten temný, kluzký ostrůvek úrodného bahna zdvihl a prorazil hladinu vodstva *nun*. Byl to *ben-ben*, ostrov prvního úsvitu a samotný počátek tvoření. Jak postupně vystupoval z vody, připomínal víc ostrý kámen než malý kopeček bahna, a vypadal tak jako špička obelisku nebo pyramida lesknoucí se nad temnou hladinou. Na samé špičce *ben-benu* se objevil *Atum*, první bůh, nejstarší ze starých, praotec praotců.

Atum byl první, jediný a sám. Všemmu předcházel, vše zahrnoval a všechno završoval. Stal se Pánem všeho až na sám konec veškerenstva, Stvořitelem, který stvořil sám sebe. Někteří dokonce tvrdí, že on sám byl již tím ostrůvkem, který se vynořil z *Nuna*, a že už v něm bylo všechno, co mělo teprve přijít. Jiní si myslí, že vylezl z mokré hlíny *ben-benu* v podobě brouka skaraba, který se rodí přímo z úrodné země, a nemá tedy otce ani matku, tak jako je neměl ani *Atum*.

Poté co sám sebe stvořil, zvedl se *Atum* uprostřed nekonečné vodní hladiny. Nenalezl však místo, na němž by se postavil. Nebyla totiž ještě stvořena země a nebylo učiněno ani nebe. A tehdy řekl: „Já jsem ten, kdo se stvořil jako Stvořitel a utvořil se jako Tvůrce. Stvořil jsem se a tehdy se utvořilo samo tvoření. Rozžehnul jsem své srdce a prohlédl vše svou tváří. Mnoho bude podob tvoření vycházejících z mých úst, a pak bude i velké množství stvoření v podobách jejich potomků. Já sám ze sebe tak učiním nekonečné množství.“

Touha po novém stvoření, kterou *Atum* chránil ve svém srdci, prostoupila jeho tělo a radostné vzrušení všechny jeho údy. Tato vášeň tvoření pak z něho vytryskla jako záblesk jasného světla a pronikla temnotou až do jeho úst. Tak *Atum* přijal zárodek veškerého stvoření, aby stal se Otcem otců a Matkou matek. Sám ze sebe pak zrodil prvotní pár velkých bohů, boha světla a suchého vzduchu *Šu* a bohyni tmy a vlhké rosy *Tefnutu*. *Šu* vyšel z *Atuma* na svět nosem jako vzduch spolu s kýchnutím *išu*. *Tefnutu* pak *Atum* vyplivl svými ústy jako vlhkou kapku rosy, a proto její jméno připomíná zvuk *tef*, který zazní z úst toho, kdo si odplivne.

Šu a *Tefnut* nepřinesli do temného světa jen vzduch a vlhkost. S nimi začala existovat také rozmanitost: světlo a tma, den a noc, muž a žena, teplé a studené, suché a vlhké, velké a malé. S nimi

skončila vláda osamělé jednoty a první dvě věci od sebe byly odděleny. Teprve s *Šuem* a *Tefnutou* získal svět Život a Řád. A když to *Atum* uviděl, řekl: „Když jsem se stvořil, tehdy se utvořilo tvoření. Učinil jsem všechno činění, když jsem byl jen já sám. Já jsem to byl, kdo vykašlal *Šua* a vyplivl *Tefnutu*. Přivedl jsem je na svět svými ústy. Mé jméno je původnější, než jsou ta jejich. Mé jméno je Kouzelná moc, která z ničeho činí něco! Stvořil jsem se jako jediný bůh a nyní ze mě jsou bohové tři. Tak jsem dal vzniknout rozmanitosti.“

S *Šuem* a *Tefnutou* už nebyl svět tmavý a prázdný. Nad hladinou *nun* se vznášela vlhká mlha zalitá ranním světlem a na vše shora hledělo *Atumovo* zářící Oko. Jak oba sourozenci procházeli nekonečným prostorem prvotního světa bez pevné hranice země a nebes, zabloudili a ztratili se pod hladinou v tmavých vodách praoceánu. A tehdy se světlo a teplo, rosa a čistý vzduch, ale i život a řád, začaly vytrácet a vše znovu upadalo do prapočáteční temnoty. Proto *Atum* vyslal své jediné Oko, aby se vydalo hledat jeho milované děti. Toto Oko, zářící jasným světlem, procházelo prostorem, až je našlo v hlubinách, v nejtemnější temnotě, v péči *Atumova* otce *Nuna*.

Když *Šu* s *Tefnutou* zjistili, že jejich otec *Atum* pro ně vyslal své jediné Oko a že učinil *ben-ben* pevnou zemí, zaradovali se a v doprovodu zářivého Oka se vydali zpět. Nejprve *Šu* a *Tefnut* a po nich také Oko. Když se vrátili, rozprostřel *Atum* své paže kolem svých dětí a radostně je objal, aby je ochránil před jakýmkoli nebezpečím. Tehdy je naplnila jeho živoucí síla *ka*, která bude od té doby oživovat a chránit všechno stvoření. Bude přecházet z otce na syna, z rodičů na děti i z krále na krále. Proto rodiče chrání děti svými pažemi, děti objímají své předky a každý nový král objímá svého předchůdce.

Atumovo Oko však teskně naříkalo a jeho světlo začínalo pomalu slábnout. Když se totiž vrátilo z pravodstva s *Šuem* a *Tefnutou*, zjistilo, že jeho místo na tváři Stvořitele je obsazené. *Atum* nemohl dopustit, aby svět opět upadl do temnoty, a vytvořil si proto Oko nové, stejně zářivé a stejně velké jako bylo to první, aby prosvětlovalo temnotu a chránilo novou zemi. První Oko to ovšem rozezlilo, naplnil je smutek a rozplakalo se. Jeho zklamání se postupně měnilo v hněv a začalo se rozpalovat zlostí. S tím sílila jeho záře a měnila se jeho barva. Rudlo a planulo jako každý, kdo se dopálí.

Tak se zrodilo Žnoucí Oko, rozpálené vášní a vztekem. Jeho slzy pak padaly k zemi a leskly se životadárným světlem, a když dopadly, začali se z nich rodit první lidé. *Atum* nakonec Žnoucí Oko vyvýšil, umístil je na své čelo a nechal je dohlížet nad vším stvořeným světem. A v nebeských výšinách pak hněv Oka opadl, rudá barva přešla ve zlatou a od té doby zahání zlo, tmu a nebezpečí stejně jako posvátná kobra chrlí oheň na své nepřátele. Moudrý *Atum* si však ponechal i to druhé Oko, aby svým jemným světlem osvětlovalo temnotu v noci, kdy Žnoucí Oko prochází hlubinami.